

Oponentský posudek diplomové práce

Katarína Zubková, Židovský New York. Roznorodost' židovských imigračních vln 1820–1924, FF UK – Ústav Blízkého východu a Afriky, Praha 2008, 59 s.

Tématem předkládané diplomové práce je zmapování hlavních emigračních vln židovského obyvatelstva do New Yorku, charakteristika jednotlivých přistěhovaleckých skupin, jejich vzájemného působení, ovlivňování, schopnosti adaptability na nové prostředí a životní podmínky a v neposlední řadě přiblížení podílu těchto skupin na utváření nového obrazu města.

Práce je přehledně členěna do šesti hlavních oddílů, jimž předchází stručný úvod, v němž diplomantka seznamuje především s hlavními motivy vedoucími k volbě daného tématu, zároveň pak upozorňuje na postavení New Yorku jako největšího centra městské židovské komunity na světě (přirozeně mimo Izrael). Poté následuje již vlastní historický vstup přibližující počátky historie Židů na severoamerickém kontinentu. Vlastní těžiště práce pak spočívá v druhé až páté kapitole, v nichž autorka přehledně mapuje hlavní fáze židovské emigrace (z holandských kolonií v Jižní Americe, z Turecka, Bulharska, Balkánu a d., ze střední Evropy a posléze z carského Ruska), výstižně charakterizuje jednotlivé skupiny Židů, jejich rozdílné sociální postavení, příčiny vedoucí k jejich odchodu za moře a schopnosti adaptace na nový život. V následující části své práce se zaměřuje na ekonomickou situaci příchozího obyvatelstva, sociální postavení, samostatný oddíl věnuje otázce zaměstnání a zvláště i otázkám náboženským, zachování tradic, které si jednotlivé skupiny emigrantů přinesli ze svých původních „domovů“. Samostatná kapitola se pak týká zmapování proměn židovského osídlení ve městě během sledovaného období, vytvoření jednotlivých židovských čtvrtí. Nechybí ani alespoň velmi stručné zhodnocení současné situace, pokud jde geografické rozvrstvení židovských komunit v dnešním New Yorku.

Při zpracovávání jednotlivých kapitol vycházela autorka výhradně ze stávající literatury, kterou podrobila důkladné kritice. Výsledkem tak je velmi zdařilé představní jednotlivých emigrantských vrstev židovského obyvatelstva a především zásadní přehodnocení dosavadního vžitého názoru týkajícího se rozdělení hlavních přistěhovaleckých vln na sefardskou, německou a ruskou. Na základě zevrubné analýzy údajů uvedených v dosavadní literatuře uvedla diplomantka tento velmi zjednodušující pohled na pravou míru, tím, že v maximální možné míře představila skutečné složení jednotlivých emigrantských skupin. V této souvislosti je jen škoda, že autorka svůj text nedoplnila alespoň základními statistickými

kými přehledy (tabulkami či grafy), které by konkrétněji doložila velikost jednotlivých skupin emigrantů dle jednotlivých zemí, z nichž přicházely, proměny v jejich početní zastoupení ve sledovaném období (v rámci hlavních emigračních vln). V této souvislosti by ale bylo bezpochyby potřebné práci rozšířit a doplnit i o široký výzkum archivní. V této souvislosti se rovněž nabízí otázka, zda pro židovské emigranty z východní Evropy neexistovala i určitá „přestupní“ stanice na jejich cestě do Ameriky (doloženy jsou např. skupiny přistěhovalců z konce 19. a počátku 20. století z Haliče do Čech, tak jaké byly jejich další osudy). Rovněž se nabízí otázka, do jaké míry emigrace souvisela s právními úpravami postavení Židů v jednotlivých zemích (viz Bavorsko a zde přijatá regulační opatření v roce 1813, s. 14). Poslední připomínka se týká termínu „židovská německá aristokracie“ (s. 16) – jsou zde míněni Židé nobilitovaní ještě před svou emigrací či v jakém směru lze tento termín chápat.

Závěr: Diplomantka prokázala velmi dobrou schopnost práce s literaturou, znalosti historických reálií. Práci doporučuji k obhajobě v písemné formě hodnotím jako velmi dobrou.

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

V Praze dne 22. září 2008